

A ceglédi Szent Kereszt Katolikus Templom Szent Klára kápolnájának falképe

A kápolna 2007-ben Bokros Levente plébános szolgálati ideje alatt és az ő elképzelései szerint lett kialakítva a templom szentélyének szomszédságában. A plébános Somos Gyula festőművészt bízta meg az oltárkép elkészítésével, ki szintén festőművész édesapja oldalán korábban már számos magyarországi templom falképének megfestésében segédkezett.

A tervezés legkorábbi stádiumában egy szárnyasoltár megfestéséről lett volna szó, melyhez a művész az itt közölt vázlatokat készítette.

A falfelület görbülete miatt azonban hamar kiderült, hogy egy falkép sokkal szervezesebben tudna illeszkedni az adott térbe.

Íme, az első vázlatok egyike és a falképhez készült 1:1 méretű karton fotója:

A falkép témáját Szent János evangéliumának egy részlete ihlette, melyben Jézus az utolsó vacsora alkalmával így szól tanítványaihoz: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad s én benne, az bő termést hoz.” A falkép Jézusa egy szőlőtő közepén áll, melynek ágain kétoldalt Assisi Szent Ferenc és Assisi Szent Klára, mint szőlővesszők fogják közre a Megváltót, kezükben az Eucharisziával.

Szent Ferenc, kit a mellette álló megszelídített gubbiói farkasról és Jézustól kapott stigmáiról ismerhetünk fel, az Oltáriszentség kelyhét tartja kezében, míg Szent Klára szintén egyik attribútumával, a Jézus testét tartalmazó monstranciával látható, mellyel legendája szerint pogányokat űzött ki Isten házából.

A két szent háttérében az Assisiben róluk elnevezett templomok körvonalai rajzolódnak ki. Szent Ferenc háta mögött még a ceglédi Szent Kereszt templom is megjelenik, tornyán az akkor még ferde kereszttel. A templom falának támasztott bicikli pedig a ceglédi híveket is megidézi valamiképpen. A közvetlenül a jelenet mögött látható romos kőépítmény egyaránt utalhat Cegléd kezdeteire az itt alapított klarisza kolostorral, de sötét bejáratával utalhat ez az építmény a Szent Sírra is, melyből Krisztus feltámadt.

Krisztus a mai szemlélő számára talán kissé rendhagyó ábrázolása egy régi típusra megy vissza, az úgynevezett „Volto Santo”-ra. Ez hosszú ruhában, nyitott szemekkel, a kereszten királyként álló Jézust ábrázolta a középkor hajnalán. Jézus fehér leple itt a táborhegyi színeváltozás jelenetét éppúgy felidézheti, mint a vértanúk Istentől kapott fehér gyolcsát, melyről János Jelenések könyvében olvashatunk. A Jézus lába alatt ábrázolt koponya az általa legyőzött halált személyesíti meg, de ugyanakkor feleleveníti azt a régi legendát is, mely szerint Krisztust Ádám sírja fölött feszítették keresztre, s Jézus keresztről lecsorgó vére egyenesen Ádám fejére vagy koponyájának szájába jutva eltörölte a bűnt, és kiszabadította a halál birodalmából a meghalt igazakat.

A szőlőtőn 5 nagy szőlőfürtöt számolhatunk meg, melyek Jézus 5 szent sebére utalnak, s ezért értelemszerűen a sebek mellett jelennek meg.

Krisztus kitárt karokkal fordul felénk, és nincs fölszegezve a mögötte ábrázolt keresztre, melynek formája Szent Ferenc korát idézi, s egyben azt a keresztet, melyről egy romos templomban Jézus megszólította őt, azt a feladatot adva neki, hogy építse újjá a templomot, mely persze átvitt értelemben a romokban álló Egyház felépítményére vonatkozott.

Ennek a keresztnek vízszintes szára fölött a „*Jézus Hominum Salvator*” felirat olvasható, melynek jelentése: „Jézus az emberiség megváltója”. A piros kezdőbetűk itt kiemelik a gyakran ábrázolt IHS rövidítést.

A kereszt csúcsán pedig megtalálhatjuk a középkor folyamán itt gyakran ábrázolt pelikánt, melyről az első századokban írt és a középkor folyamán széles körben elterjedt Physiologus úgy tartotta, hogy saját vérével táplálja kicsinyeit. Így válhatott Jézus Krisztus szimbólumává.

A kápolnát az akkor hivatalban lévő váci püspök, Beer Miklós szentelte fel 2007 tavaszán.

